

СТАНОВИЩЕ

ОТ ДОЦ. Д-Р ПАРАСКЕВА МАНЧЕВА, Д.М.Н.

Член на Научно жури съгласно заповед № Р-109-403/09.07.2018 г.
на Ректора на Медицински университет „Проф. Д-р Параскев Стоянов“ – Варна

Относно: дисертационен труд за присъждане на
ОНС „Доктор“ на Николай Светославов Недев
асистент в УС по Рехабилитация на Медицински колеж на
Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“, Варна

С Решение на Факултетен съвет по Протокол 126/28.06.2018 г. на Факултет „Обществено здравеопазване“, във връзка с Доклад вх.№.102-1684/28.06.2018 г. от доц. Искра Мирчева, д.м. – Ръководител Катедра „Социална медицина и организация на здравеопазването“ и Заповед №Р-109-467/20.07.2018 г. на Ректора на МУ-Варна съм избрана за член на Научното жури и определена да представя становище относно дисертационния труд на Николай Светославов Недев за присъждане на ОНС „Доктор“ по научната специалност „Управление на общественото здраве“, в професионално направление 7.4.

Тема на дисертационния труд: „Рехабилитационни грижи и качество на живот при пациенти, преживели мозъчен инсулт“

Научни ръководители: Доц. д-р Параскева Манчева, д.м.н.
Доц. д-р Наталия Ушева, д.м.

УВАЖАЕМА Г-ЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,
ПОЧИТАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА НАУЧНОТО ЖУРИ,

Представеният за становище дисертационен труд разглежда тема с медико-социална и управленска насоченост, която е актуална и социално-значима и предполага многостранни и задълбочени клинични и здравно-мениджърски познания в областта на рехабилитацията и кинезитерапията.

КРАТКИ БИОГРАФИЧНИ БЕЛЕЖКИ: Николай Недев е роден на 23.11.1982 г. Висшето си образование „Магистър по Рехабилитация, морелечение, уелнес и СПА“ завършва през 2016 г. в МУ-Варна, а през 2018 г. придобива магистърска степен по „Кинезитерапия“ в Националната спортна академия (отличник на курса). Притежава магистърска степен по „Здравен мениджмънт“ от 2007 г. От 2009 г. е асистент към УС „Рехабилитатор“, който ръководи в периода 09.2013-05.2015 г., а от 06.2015 г. и досега е Зам.-директор на Медицински колеж на МУ-Варна. От 2005 г. работи като кинезитерапевт наред с управление на работния процес в Първа градска болница, Русе (07.2005 – 12.2005) и Eleganza – Beauty Center, Varna (06.04. 2006 – 04.02.2009). Професионалната подготовка на ас. Недев се отличава със задълбоченост и отлични комуникативни и управленски умения, нагласа да определя конкретни цели и начини за постигането им, което е предпоставка за високо качество на неговата работа като изследовател, преподавател, практик и мениджър в

областта на здравеопазването. Ас. Н. Недев е член на Асоциацията на физиотерапевтите в България (АФБ), Колежанския съвет на МК-Варна и Програмните съвети на специалностите „Рехабилитатор“ и магистърска програма „Рехабилитация, морелечение, уелнес и СПА“. Участва в работни групи по програмни акредитации на специалностите от Медицински колеж-Варна, академичен наставник в проект „Студентски практики“ към МОН, координатор по програма „Еразъм+“. Владее английски език на добро ниво.

ОЦЕНКА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД: темата на дисертационния труд е безспорно както актуална, така и дисертабилна и е добре обоснована от докторанта чрез поставените в изследването цел и задачи. Разработеният проблем е социално-значим в научен и в практико-приложен аспект и сравнява световния опит с българската действителност на една важна и много потребна на българското обществено здраве специалност – рехабилитацията и в частност кинезитерапията.

Задачите на дисертационния труд са насочени към постигане на основната **цел**: да се анализират предлаганите от здравната система възможности за рехабилитация на пациенти, преживели мозъчен инсулт и се разкрият възможностите за подобряване на тяхното качество на живот. Решаваните задачи са ясно поставени в изпълнение на целта и следват зададените три хипотези. Изследванията са навременни, а резултатите от тях – полезни и приложими в практиката.

При разработване на дисертационния труд са използвани **222 литературни източници**, от които 30 на кирилица и 192 на латиница. Използвани са съвременни списания, нормативни актове, етични и стратегически документи.

От литературния обзор се добива представа за добрата осведоменост на докторанта, познаването на проблемите и способността за критично оценяване и използване на наличната информация. Това се вижда и в следващите глави на дисертацията, където литературата се ползва критично при интерпретацията на собствените данни и изводи.

Изложеното показва, че литературният обзор и информационните източници са съвременни и са в достатъчен обем, за да формират точно състоянието на проблема. Решаването му е интерпретирано в трите основни глави: *I глава: Рехабилитационни грижи и качество на живот при пациенти, преживели мозъчен инсулт. Световен опит и национални възможности; II глава: Цел, задачи, хипотези, материал, методи и инструменти на изследването; III глава: Резултати от проведеното изследване и обсъждане*, онагледено в 30 таблици, 40 фигури и 9 приложения с обем на дисертационния труд от 183 стандартни страници.

За постигане на поставената цел ас. Н. Недев успешно прилага комплекс от изследователски **методи**, които съответстват на поставените задачи и на изследвания обект: документално-съдържателен, социологически (анкетна карта за проучване качеството на проведената рехабилитация и генеричен въпросник за оценка на качеството на живота - WHOQOL-BREF), специфичен тест (Brunnstrom test) и статистически методи - параметрични и непараметрични методи за тестване на хипотези.

Избраните методики са в съответствие с решаваните задачи, дефинираните постановки, приетите допускания при изследването са основателни, а получените резултати и изводите са правилни.

Въз основа на литературния обзор, основателно са формулирани основните задачи на дисертационния труд, изложението отговаря на поставената цел и задачи. В **първа глава** се разглежда медико-социалното съдържание на заболяването мозъчен инсулт и неговото отражение върху рехабилитационните грижи. Разгледан е понятийният апарат, същността

и особеностите на пациентите, преживели мозъчен инсулт. Българският опит е подробно разгледан и е сравнен със световните постижения, вследствие на което са изведени възможните добри за прилагане в България практики. Първата глава включва още и същността и възможностите за измерване на здравето, болестта и качеството на живот при пациентите, които са преживели мозъчния инсулт. Обоснован е изборът на генеричен въпросник за оценка на качеството на живот на био-, психо- и социокомпонентите на здравето. **Втората глава** представя целта, задачите, хипотезите, материала, методите и инструментите на изследването. В **трета глава** „Резултати и обсъждане“ е представена описателна характеристика на респондентите и тяхната информираност относно възможностите на българската здравна система за рехабилитация по НЗОК след мозъчен инсулт. Извършена е оценка на качеството на живот с генеричния въпросник WHOQOL-BREF, както и оценка на функционалното възстановяване на пациенти, преживели мозъчен инсулт чрез Brunnstrom test за хемипареза. Резултатите са коректно описани и добре онагледени. Прецизността на планирането и вещината на изпълнение на задачите са доказателство за значителния теоретичен и практически опит на докторанта в областта на общественото здраве, рехабилитацията и кинезитерапията.

Дисертационният труд съдържа приноси, които обогатяват научното познание, представляват новост за българската и европейската наука, коригират известни представи и допълват непълнотите в познанията за рехабилитацията и кинезитерапията при българските пациенти с мозъчен инсулт.

Дисертационният труд е с теоретико-методологични и практико-приложни **приноси**, значими за теорията и практиката.

Резултатите от дисертационния труд могат да бъдат използвани при изграждане и функциониране на регистър на инсултите и въвеждане на стандарти за подобряване на мениджмънта и рехабилитацията на това социално-значимо заболяване в извънболничната здравна помощ. По този начин ще се осъществи адекватно планиране на ресурсите в здравеопазването за подобряване мениджмънта на мозъчния инсулт и ще се създаде възможност за разработване и апробиране на програми за превенция и рехабилитация на мозъчния инсулт. Крайните резултати са свързани с осигуряване на дължимата от държавата и обществото грижа към гражданите, нуждаещи се от продължителна рехабилитация, чието високо качество да гарантира намаляване на риска от инвалидизиране и да отbremени финансовия ресурс на здравната и социалната системи.

Авторефератът напълно отразява представения материал в дисертацията и в достатъчен обем чрез таблици и фигури изразява резултатите от изследванията. Изключително успешно е структуриран разнородният по обем и съдържание изследван материал, като прави много добро впечатление визуализирането му с подходящи фигури и таблици.

По темата на дисертацията ас. Николай Недев е представил **4 публикации** в български списания. Статиите са разработени в периода 2014-2016 г. с авторски колектив от УС по Рехабилитация на Медицински колеж на МУ-Варна, като докторантът е първи автор на две от тях и единствен на една. Направените публикации по количество и качество са достатъчно публични, за да представят някои от резултатите по разработената тема.

Критични бележки нямам. Препоръчвам на докторанта да представи резултатите от дисертацията на национални и чуждестранни форуми наред с формирането им в монографичен труд. Приемам тези бележки като необходими в спешен порядък с оглед разширяване на законовите възможности на рехабилитацията по НЗОК у нас с крайна цел – намаляване на риска от инвалидизиране от социално-значими заболявания.

Заключение: разработеният дисертационен труд от ас. Николай Светославов Недев по съдържание, обем и структура отговаря на изискванията в Закона за развитие на академичния състав на Република България и Правилника за неговото прилагане. Авторефератът е написан в съответствие с изискванията и представя адекватно труда на докторанта. Публикациите са в необходимия обем и отразяват резултатите, получени при настоящото изследване. Ас. Николай Недев притежава образователно-квалификационни степени „магистър“ по кинезитерапия, по рехабилитация и по здравен мениджмънт с богат клиничен, преподавателски, изследователски и управленски опит в областта на рехабилитацията и кинезитерапията.

Актуалността и значимостта на разработения проблем, оригиналната методика на изследване и приносите на дисертационния труд ми позволяват да дам своята **положителна оценка** за присъждане на ОНС „Доктор“ на ас. Николай Светославов Недев.

14.08.2018 г.
гр. Варна

С уважение:
(доц. д-р Параскева Манчева, д.м.н.)